

15/11/2010

נושאונט מס' 16

דבר העורך

שלום רב,

ביום ראשון הקרוב, ה-21 בנובמבר תפתח בבניי האומה תערוכת הבולים בירושלים – האירוע הבולאי החשוב ביותר השנה. התערוכה תנעל ביום חמישי, ה-25 בנובמבר, ואנו מקווים שכולכם תספיקו לבקר בה. שעות הפתיחה הן:

יום א' מ-1 בצהרים ועד 8 בערב,
ימים ב' – ד' מ-12 בצהרים ועד 8 בערב.
יום ה' מ-12 ועד 6 בערב.

איל"ת תקיים מספר פעילויות בתערוכה. ראשית, בכניסה ימוקם דוכן איל"ת, ובו נרשום חברים חדשים ונצרף מנויים חדשים לנושאונצ'יק – העיתון הבולאי לילדים ולנוער. כדי להפעיל את הדוכן אנו זקוקים לעזרתכם. אם כל חבר יתנדב לשבת בדוכן ולו לשעה בודדת נוכל להפעיל אותו בכל שעות הפתיחה. אנא, **צרו עימנו קשר** בהקדם (בטלפון 054-5402723 או בדואר אלקטרוני noson.ed@gmail.com) **והודיעו לנו איזו שעה נוחה לכם**.

התערוכה בירושלים תכלול 19 תצוגות תימאטיות, מהן 12 של חברי איל"ת. פנינו אל המציגים חברי איל"ת, ולשמחתנו כולם הסכימו לערוך סיורים מודרכים בתצוגה שלהם לחברי האגודה. כל אחד מהסיורים יערך כשעה, ובמהלכו המציג יסביר על התצוגה שלו: כיצד בנה אותה, עם אלו קשיים הוא נאלץ להתמודד ולאלו פריטים יש לשים לב במיוחד. מניסיון אישי, סיורים כאלו מספקים חוויה אדירה למשתתף, המעצימה את הביקור בתערוכה. בשלב זה אנו יכולים לספק לוח זמנים חלקי בלבד, משום שחלק מהמציגים עדיין אינם יודעים מתי הם יבקרו בתערוכה בעצמם. הטבלה להלן מפרטת את תכנית הסיורים המעודכנת על פי שם המציג, אך ייתכנו בה עוד שינויים רבים:

סיורים בתערוכה					
יום	א'	ב'	ג'	ד'	ה'
14:00	יצחק ברק	משה אפרת	אריה לביא		זהר נוי
16:00		לורנס פישר		הדי פייבל	קריטיק
18:00	יורם לוביאניקר				X

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית **בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671**

כאמור, הטבלה לעיל אינה סופית. אנו מאמינים כי יהיו סיורים נוספים, ועד תחילת התערוכה נשתדל להפיץ לוח זמנים מעודכן, אולם תמיד ייתכנו שינויים של הרגע האחרון. כדאי להתעדכן בדוכן איל"ת בזמן אמת.

איחולי הצלחה למציגים, למארגנים ולמבקרים,
יורם ואריק

תערוכת בולים עולמית – ליסבון 2010 מנחם לדור

בעשרת הימים הראשונים של אוקטובר נערכה בליסבון, בירת פורטוגל, אחת מתערוכות הבולים הגדולות שהיו לאחרונה. התערוכה היוותה חלק מחגיגות יובל המאה של יום הרפובליקה.

הכניסה לאולם התערוכה ודגלי המדינות המשתתפות.

התערוכה נערכת באחד המבנים הגדולים (גדול בהרבה ממגרש כדורגל) בפארק האומות (Park de Naciones) – רובע שאירח גם את תערוכת EXPO 1998 העולמית. זהו רובע גדול מאוד, חדש לחלוטין, המשלב ארכיטקטורה חדשה עם שדרות מוריקות ומקומות בילוי לאורך הנהר.

התערוכה – שמומנה בעיקרה על ידי משרד התקשורת הפורטוגזי – כללה כ-3000 מסגרות והקיפה את כל אגפי

הבולאות: החל ממסורתי, עבור בתולדות הדואר ותימאטיקה, וכלה באגף הנוער, המסגרת הבודדת ו"האגף הפתוח". בתערוכה הוצגו אוספים מעשרות מדינות, והמגוון בכל האגפים היה גדול ומעניין: מאוספים מסורתיים של אנגליה וכמובן פורטוגל דרך כל קצווי עולם, עד לאוספים תימאטיים בנושאי מתימטיקה, דבורים, חיזוי מזג אוויר, רוח ו"המנון לשמש".

צוות השופטים מנה למעלה מחמישים שופטים ועוד כתריסר שופטים מתלמידים. המארגנים הזמינו שופט אחד לפחות מכל מדינה שיש לה שופטים מוסמכים לרמה הבינלאומית הגבוהה. באגף התימאטי עצמו היו עשרה שופטים (ואני ביניהם) וכן חמישה שופטים מתלמידים. מאחר ומדובר בצוות גדול באופן חריג הקדיש מזכיר חבר השופטים תשומת לב מיוחדת

אחד עשר מבין חמישה עשר השופטים באגף התימאטי

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

לשאלת האחידות בשיפוט. בהקשר זה ראוי לציין כי תצוגות רבות (בעיקר ממדינות מזרח אירופה והמזרח הרחוק) היו מתחת לרמה המצופה. כשופט זוהי חוויה מפוקפקת לתת מדלית ארד לתצוגה בתערוכה בינלאומית, אבל לפעמים אין ברירה.

משה בורשטיין, הקומיסר הישראלי, לקח עימו שבע תצוגות ישראליות, וכולן זכו להצלחה ניכרת: שירותי הדואר בארץ הקודש עד 1918 (**קרפובסקי**, אגף הכבוד), מוזמביק (**לס גלסמן**, זהב), בלגיה (**בורשטיין**, מוזהב גדול), "הנשר" האוסטרי בנסיכויות הרומניות (מסגרת בודדת, **לייבו**, מוזהב), פרה-פילטליה ושירותי הדואר הזרים בנסיכויות הדנובה (**פייבל**, זהב), תנועת הצלב האדום בכל מקום ולכל אחד (**פייבל**, זהב עם פרס מיוחד). ההישג המשמח ביותר היה של חברנו **יצחק ברק**, אשר זכה לראשונה במדליה מוזהבת גדולה על התצוגה שלו - ההיסטוריה של התעופה ודואר האוויר עד 1914. ברכות לכולם!

חלק מהאולם הענק הוקדש לפעילות ילדים, וראינו שם משפחות עם ילדים וכן תלמידי בתי ספר מהכיתות הנמוכות שבאו לצייר ולעשויות פעילויות "דרכון" שונות. באולם הגדול היו גם דוכני המסחר: כשני תריסרים של דוכנים של סוחרים בולים וכמספר הזה של דוכני שירותים בולאים, בעיקר מאירופה וממושבותיה לשעבר של פורטוגל. לדואר הפורטוגזי היה כמובן דוכן גדול ונפרד. נראתה פעילות ערה באגף זה, אם כי לא מעט ממנה נבעה מילדים ומשפחות שבאו לקנות בול ולהחתיים את ה"דרכון" שלהם.

קטלוג התערוכה היה מפואר באמת: 310 עמודי כרומו, ומשקלו היה כמעט שני קילוגרם. מחיר הקטלוג היה גבוה מאוד – 20 יורו – ומשקלו הרב הקשה מאוד על השימוש בו. הקטלוג הכיל הרבה כתבות ומאמרים "קלאסיים", הרבה היסטוריה פורטוגלית, הרבה תשומת לב לאגף "הכבוד" וכמעט לא כלום בתימאטיקה.

שחזור סניף דואר מהמאה ה-19

בנוסף, בנה משרד התקשורת הפורטוגזי (שהוא גם משרד התחבורה והמשרד לעבודות

ציבוריות – לא כמו אצלנו...) אזור מעניין מאוד ובו שיחזור של שלושה סניפי דואר: סניף מלפני מאה שנה ומעלה (עם הטלפון, הטלגרף ומכונת החישוב של התקופה ותא הטלפון לשירות הציבור) ולידו סניף נוסף מלפני כיוכל שנים עם הטכנולוגיה של התקופה. הסניף השלישי ייצג סניף מודרני על כל תכולתו – ממחשבי הפקידים ועד הפריטים הנמכרים בסניף (ספרים, דיסקי מוסיקה וכד'). רעיון נהדר, שמצד אחד מעורר נוסטלגיה בקרב המבוגרים, ומצד שני מהווה המחשה חיה להתפתחות הטכנולוגית המדהימה.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

ולסיום פסקה על פורטוגל: זהו ביקורי הראשון בארץ זו. מצאנו עיר בירה תוססת, מעניינת, בעלת אתרי תיירות מעניינים, שדרות רחבות ידיים וכיכרות ענקיות שרק מגרות את הדמיון איך הייתה שם הפעילות לפני כ-500 שנה, תקופת הספנים הפורטוגזים מגלי העולם. ליסבון היא מעניינת מאוד, העוברת תהליך התחדשות מהיר ובעלת רכבת תחתית יעילה מאוד ותחנות גדולות, מרווחות ומודרניות. המחירים יחסית נמוכים – נסיעה בתחבורה הציבורית עולה פחות מיורו אחד וכוס קפה תעלה לכם בין יורו אחד ליורו וחצי. אם מותר לי – אני ממליץ בחום על ביקור בפורטוגל או בליסבון בתקופות המתאימות (אנחנו נתקלנו בגשמים הראשונים במדינה).

מנחם לדור, חבר ועד איל"ת ויושב הראש הראשון של האגודה, הוא שופט תימאטי בינלאומי. כתובתו: lador@bezeqint.net

סיפורו של אלוף – חלק ב' יורם לוביאניקר

בסוף שנות הששים ליווה סימן שאלה גדול את שמו של **בובי פישר**. מצד אחד, לא היה ספק שמדובר בשחמטאי מהשורה הראשונה. הוא נחשב, יחד עם הדני **בנט לארסן**, כמי שיכול לסכן את ההגמוניה הסובייטית בעולם השחמט. מצד שני, אחרי עשור של סכסוכים בלתי פוסקים, נטישת תחרויות באמצען ומספר פרישות זמניות מעולם השחמט בכלל, פישר נחשב לאויב הגרוע ביותר של עצמו. מעטים שתוך זמן קצר יצליח פישר לכבוש את הפסגה.

בוריס ספאסקי

בשנת 1969 התקיים דו קרב על אליפות העולם. **בוריס ספאסקי** – שהיה ללא ספק השחמטאי החזק בעולם במחצית השנייה של שנות הששים – גבר על האלוף דאז, **טיגראן פטרוסיאן**, והפך לאלוף העולם העשירי בשחמט. מיד לאחר קרב הכתר החל סבב חדש של תחרויות לאליפות העולם: תחילה התקיימו תחרויות אזוריות, והמנצחים בהן העפילו לתחרויות הבינאזוריות.

אליפות ארצות הברית בשנת '69 הוכרה גם כתחרות אזורית, ושלושת הראשונים זכו בכרטיס הכניסה לתחרות הבינאזורית. אבל בובי פישר לא היה ביניהם: ויכוח פרץ בינו ובין איגוד השחמט האמריקאי בדבר גובה הפרסים באליפות, והוא החליט להחרים את התחרות. לכאורה בכך נסתם הגולל על תקוותו של פישר לזכות באליפות העולם במחזור זה, אולם רב האמן **פאל בנקו** החליט לותר על מקומו לטובתו של פישר.

וכך התייצב בובי פישר, יחד עם עוד 23 שחמטאים לתחרות הבינאזורית שנערכה בנובמבר, 1970 בפאלמה דה מיורקה. אין ספק כי פישר היה אחד המועמדים לניצחון בתחרות, אך איש לא שער כי נצחונו יהיה גדול כל כך: מקום ראשון עם 18.5 נקודות מבין 23 האפשריות. פישר זכה בחמישה עשר קרבות (כולל שבעת המשחקים האחרונים), סיים שבעה בתיקו ונחל הפסד בודד. במקום השני התחלקו שלושה – לארסן, **יפים גלר** ו**רוברט היבנר**, אשר צברו 15 נקודות. ההפרש בינם לבין פישר היה שווה להפרש בינם לבין המקום ה-12 בתחרות. היה זה ההפרש הגדול ביותר בו ניצח שחמטאי כלשהוא בתחרות הבינאזורית אי פעם.

פישר העפיל, איפוא, לתחרות המועמדים, והיה נחוש כי הפעם לא ניתן יהיה לחסום את דרכו לכתר העולמי. הוא דחה הצעות להשתתף בתחרויות שונות ברחבי העולם (ובכלל זה, הזמנה של איגוד השחמט הישראלי להשתתף בתחרות נוספת בארץ), והתמקד בהכנות לדו-קרבות המועמדים. כזכור, תשע שנים קודם לכן חשף פישר כי בתחרות המועמדים שנערכה באיים האנטיליים רקמו השחקנים מברית המועצות קנוניה נגדו. מאז שונתה השיטה, ושמונת השחמטאים שהשתתפו בשלב המועמדים (ששת העולים מהתחרות הבינאזורית וכן השחקן שהגיע לגמר בסיבוב הקודם – **ויקטור קורצ'ני** – והאלוף לשעבר פטרוסיאן) הוגרלו לשחק בדו-קרבות בשיטת גביע. כך נמנעה מהרוסים האפשרות לעבוד כקבוצה.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

מעטפה שנשלחה על ידי בובי פישר לאיגוד הישראלי לשחמט, מייד לאחר שזכה בתחרות הבינלאומית בפאלמה דה מיורקה. פישר דחה הצעה להשתתף בטורניר בישראל, כי כל מעייניו היו מרוכזים בנסיון לזכות בתואר העולמי.

פישר הוגרל בשלב הראשון נגד רב האמן הסובייטי **מארק טיימאנוב**. הדו-קרב נערך בונקובר, והסתיים מהר מהצפוי כאשר פישר הביס את יריבו בתוצאה המדהימה 6 – 0 (כלומר, פישר ניצח בכל ששת המשחקים). כדי להבין עד כמה תוצאה כזו היא חריגה, נציין כי בדו הקרבות המקבילים ניצח קורצ'נוי את גלר 5.5 – 2.5, לארסן את אולמן 5.5 – 3.5, ופטרוסיאן את היבנר 4 – 3. יתר על כן, מעולם בהיסטוריה של תחרות המועמדים (לפני פישר או אחריו) לא זכה שחמטאי לניצח דו קרב "על האפס". מעולם לא הושפל כך שחקן סובייטי בזירה הבינלאומית. עם שובו לברית המועצות נענש טיימאנוב בחומרה: – משכורתו כשחמטאי נשללה ממנו, ונאסר עליו להשתתף בתחרויות מחוץ לברית המועצות.

גיליון מזכרת מהרפובליקה של מרכז אפריקה.
בנט לארסן מסומן בעיגול.

השלב הבא (בדנבר, יולי 1971) זימן לפישר יריב קשה יותר – בנט לארסן. רק שנה קודם לכן נערך דו קרב חגיגי בין נבחרת ברית המועצות לבין נבחרת שאר העולם, ולארסן נבחר לשחק על הלוח הראשון, לפני פישר בלוח השני. יתר על כן, לארסן הגיע למשחקים שהוא נחוש לעצור את פישר ויהי מה. אולם החלטות לחוד ומעשים לחוד: פישר המשיך להפגין כושר פנומנאלי, ומחץ את לארסן 6 – 0. בברית המועצות

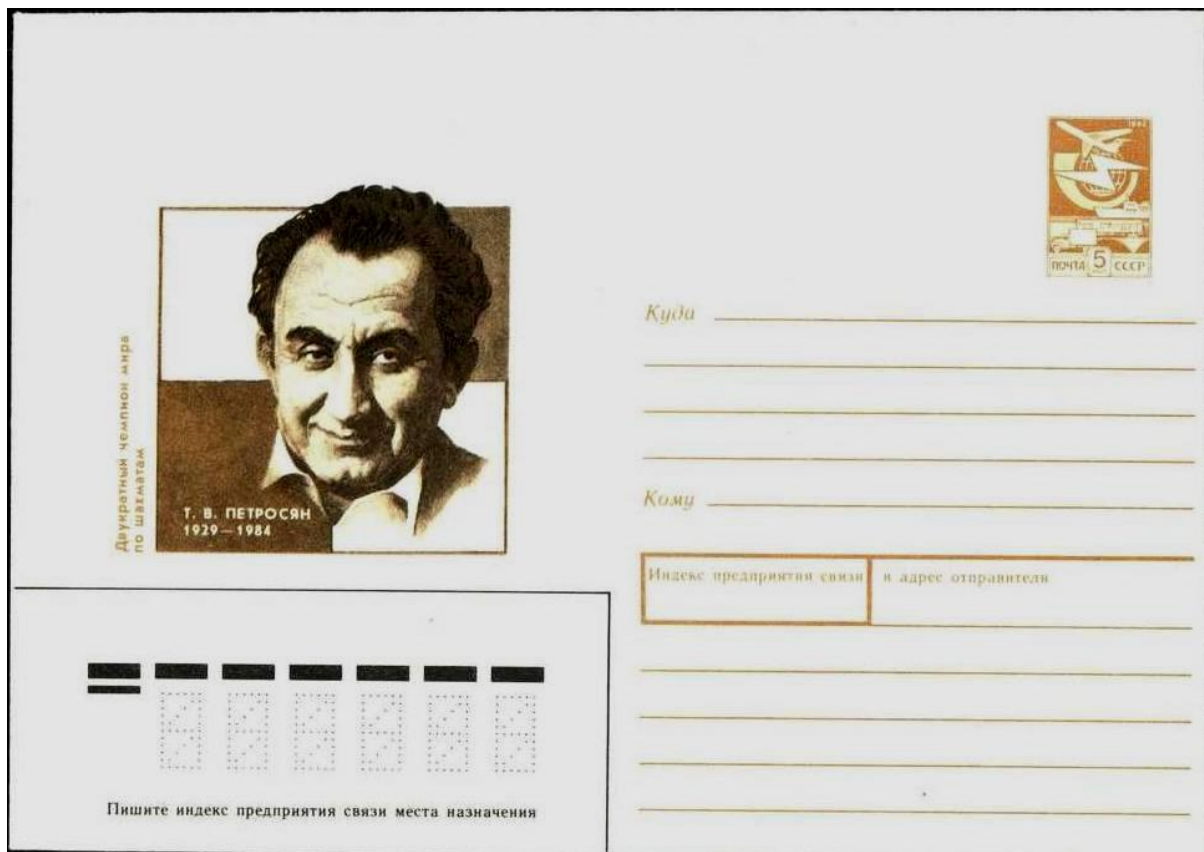

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

עלה מפלס הדאגה, ורק מארק טיימנוב נשם לרווחה: כשלוננו של לארסן סיפק לו זיכוי מוסרי וסימן את סיום העונש שהוטל עליו בשל הפסדו לפישר.

במקביל לדו הקרב בין פישר ללארסן נערך דו הקרב בין פטרוסיאן לקורצ'נוי על הזכות להתמודד עם פישר בגמר תחרות המועמדים. מפגש זה היה צמוד בהרבה, והסתיים בהפרש מינימאלי 5.5 – 4.5 לטובת פטרוסיאן. במערב נפוצו שמועות כי תוצאות הדו קרב לא נקבעו על הלוח המשובץ: הטענה הייתה, כי השלטונות הסובייטיים ראו בפטרוסיאן, שנודע בהגנת הברזל שלו, מועמד בעל סיכויים עדיפים לבלום את פישר התוקפני. עד היום לא ברור אם שמועות אלו היו נכונות או לא. בדיעבד, נראה כי דווקא קורצ'נוי הלוחמני היה יכול להוות אגוז קשה יותר לפיצוח עבור פישר (אם כי יש להניח כי פישר היה גובר עליו).

טיגראן פטרוסיאן על דבר בולים מברית המועצות.

אם קיוו הרוסים כי פטרוסיאן יעצור את פישר נכונה להם אכזבה: פישר פתח את הדו קרב בניצחון (הניצחון העשרים ברציפות שלו, רצף שהחל בתחרות פלמה דה-מאיורקה – הישג ללא תקדים בפני עצמו). פטרוסיאן הצליח אמנם להשוות, ואחרי חמישה משחקים עמדה התוצאה על תיקו 2.5. אולם עתה הראה פישר את מלוא כוחו: הוא צבר ארבעה ניצחונות רצופים, הכניע את פטרוסיאן וקנה את הזכות להתמודד עם בוריס ספאסקי על הכתר העולמי.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

כל חייו חיכה רוברט ג'יימס פישר לרגע הזה, הרגע בו יוכל לזכות בתואר אלוף העולם בשחמט. העולם כולו – ולא רק עולם השחמט – חיכה למפגש הענקים. לדו קרב בין ספאסקי לפישר נודעה חשיבות רבה מהבחינה השחמטאית: מצד אחד, פישר הפגין מזה שנתיים כושר עילאי, והביס את יריביו (שהיו שחמטאים חזקים בפני עצמם) ללא תנאי. בטבלת הדירוג העולמית, המבוססת על תוצאותיהם של השחמטאים בקרבות, הוא הקדים את ספאסקי בהפרש ניכר. מצד שני, ספאסקי היה יריב לא נוח לפישר: שני מפגשים קודמים ביניהם הסתיימו בתיקו, ואילו בשלושת האחרים ניצח ספאסקי, ובכלל זה גם המשחק האחרון שנערך ביניהם באולימפיאדת זיגן ב-1970. זאת ועוד, ספאסקי נעזר במספר רב של יועצים (מה שכונה באותם ימים "המעבדה הסובייטית"), ואילו פישר עבד לבדו (רב האמן האמריקאי **לארי אוונס** אמר פעם: ככל הנראה השפעתי עליו גדולה מזו של כל אחד אחר, והיא שווה בדיוק לאפס"). שני היריבים הגיעו לדו קרב חדורי אמונה בכוחם לנצח.

לדו קרב בין ספאסקי לפישר נודעה חשיבות רבה מעבר לשחמט. הימים היו ימי המלחמה הקרה, והמאבק בין שתי מעצמות העל על דומיננטיות עולמית. מזה שנות דור שלטו הסובייטים בעולם השחמט ללא מייצרים. אילו היה הטוען לכתר מאחת ממדינות מזרח אירופה, או אפילו ממדינה מערבית אחרת לא היה נוצר עניין כה רב בהתמודדות בין שני ענקי השחמט. בזכות היותו אמריקאי (ובמידה לא מבוטלת בשל אישיות הססגונית) הפך פישר את משחק השחמט לאירוע חדשותי. אנשים רבים שכלל לא הכירו את חוקי המשחק החלו לפתע להתעניין בסיכוייו מול הדוב הרוסי.

מעטפת יום ראשון מאיסלנד של הבול שהונפק לכבוד דו-הקרב של המאה בין ספאסקי לפישר. החותמת היא מה-2 ביולי, 1972 – היום בו אמורים היו המשחקים להתחיל

מספר ערים שאפו לארח את "הדו-קרב של המאה", ולאחר שכל הפרמטרים (גובה הפרס הכספי, תנאי המשחק והאירוח וכו') נשקלו, נבחרה רייקיאביק, בירת איסלנד,

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

כזירת הקרבות. על פי המקובל באותם ימים תוכנן דו הקרב לכלול 24 משחקים, כאשר המנצח הוא הראשון הצובר 12.5 נקודות (בשחמט מעניקים נקודה לניצחון וחצי נקודה לתיקו). במקרה והדו-קרב מסתיים בתיקו 12 נחשב הדבר כאילו הצליח אלוף העולם להגן על תוארו.

בתחילת יולי נשלמו כל ההכנות. חובבי שחמט רבים מכל רחבי העולם נהרו לאיסלנד, ומחירי הכרטיסים האמירו. השירות הבולאי האיסלנדי הנפיק בול מיוחד לכבוד התחרות, ומעטפת היום הראשון נושאת חותמת של ה-2 ביולי 1972, היום בו אמורים היו המשחקים להתחיל.

מדוע "אמורים"? כי אצל פישר שום דבר לא התנהל על מי מנחות. ימים ספורים לפני תחילת דו הקרב הודיע פישר כי הוא מסרב להשתתף, משום שקרן הפרסים (בסך 125 אלף דולר, נמוכה מידי. המארגנים האיסלנדים רתחו מזעם: מעולם לא חולק פרס גדול כל כך בתחרות שחמט כלשהיא (רק שלוש שנים קודם לכן, כאשר ספאסקי ניצח את פטרוסיאן והיה לאלוף העולם עמדה קרן הפרסים על 1,500 דולר בלבד). יתר על כן, גובה הפרס הוסכם מראש, והוצאות כבודות כבר נגרמו להם. המשלחת הסובייטית כבר הייתה ברייקיאביק, ונדמה כי הכל עמד לרדת לטמיון. בנקאי אנגלי בשם **ג'ים סלייטר** הציל את המצב, והסכים להכפיל את קרן הפרסים מהונו האישי. פישר התרצה (לאחר מסע שכנועים ארוך, בו נטל חלק גם היועץ לביטחון לאומי **הנרי קיסינג'ר**), והמשחקים החלו ב-11 ביולי.

המשחק הראשון סיפק דרמה: הקרב החל על מי מנחות, וספאסקי, אשר שיחק בלבן, לא הצליח ליצור יתרון של ממש. נראה היה כי המשחק עומד להסתיים בתיקו אבל אז החליט פישר להסתכן, ולכד רגלי בלתי מוגן. תוך מסעים ספורים התברר שפישר נפל בפח: הרגלי היה – בלשון השחמטאים – מורעל, ופישר איבד את רצו תוך מסעים ספורים. ספאסקי זכה במשחק והוביל בתוצאה 0:1. המורל במחנה הסובייטי היה גבוה.

עמדת המשחק הראשון בדיוק לפני שפישר לכד את הרגלי המורעל

בצד האמריקאי הסיק פישר את המסקנות הנדרשות מהפסדו: לדעתו, ההפסד נגרם בשל הרעש של קהל הצופים, והזמזום של מצלמת הטלביזיה. פישר דרש, איפוא, מהמארגנים שיפנו את השורות הראשונות באולם ויסלקו ממנו את מצלמות הטלביזיה. אם לא ימולאו דרישותיו – כך איים פישר – הוא ינטוש את המשחקים.

עבור המארגנים זו הייתה מכה כאובה: כל הכרטיסים כבר נמכרו! כיצד יפצו את הצופים שיישארו בחוץ בשל דרישתו של פישר? ואיך יוכלו להפר את החוזה שנחתם עם חברת הצילום? מדידות שערך מומחה אקוסטי הוכיחו כי הרעש הנוצר על ידי המצלמות אינו מדיד, ובוודאי שבן אנוש אינו יכול לחוש בו. מאמצי הפשרה של השופט והמארגנים לא עלו יפה, ופישר הטיח בהם האשמות מכוערות.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

המשחק השני נועד להתחיל ביום חמישי ה-13 ביולי, בשעה 5 אחר הצהרים. בשעה היעודה התיישב אלוף העולם, בוריס ספאסקי ליד השולחן המשובץ. שופט הדו-קרב, רב האמן הגרמני **לותר שמיד**, הפעיל את השעון. אלא שהטוען לכתר, בובי פישר, לא הגיע לאולם: דרישותיו לסלק את המצלמות לא נענו, והוא בחר להישאר בבית המלון. לאחר שעה של המתנה לא נותרה לשופט כל ברירה, אלא להכריז על הפסד טכני לפישר. דבר כזה מעולם לא קרה בתולדות אליפות העולם בשחמט. התמונה של ספאסקי הממתין ליד הלוח נראתה כהשפלה לאלוף, וכביזוי כל הנוגעים בדבר.

בעקבות ההפסד הטכני הייתה התוצאה בדו-קרב 0:2 לטובת ספאסקי. עורכי דינו של פישר עוד הגישו ערעור כנגד ההחלטה, אבל נימוקיהם היו קלושים, והערעור נדחה בצדק. בובי פישר הזועם הזמין כרטיס טיסה חזרה הביתה, לניו יורק.

בשלב זה הצליח בובי פישר להשניא את עצמו על כולם: הוא הצטייר כרודף בצע, כמי שלא יודע להפסיד בכבוד וכמי שלא יודע לנהוג בכבוד הראוי בסובבים אותו. הוא העליב את המארגנים האיסלנדים, את יריבו, את השופט, את נשיא ההתאחדות הבינלאומית (רב האמן **מקס אובה**, אלוף עולם לשעבר בעצמו) – כולם אנשים אשר רבב לא דבק בשמם. פישר טען, באמצעות מקורביו המעטים, כי הוא רוצה לשחק שחמט, אך אינו יכול להתפשר על איכות התנאים הסביבתיים. בפועל, הוא הפך את האירוע החגיגי לקרקס.

העולם עצר את נשימתו לראות האם פישר יממש את איומו ויעזוב את רייקיאביק. היה ברור לכל כי בכך יפסיד פישר לא רק את הדו-קרב מול ספאסקי, אלא גם את הקריירה השחמטאית שלו בכלל.

יורם לוביאניקר, רח' הנמל 40, תל אביב 63506. lubianiker@gmail.com

נושאים שונים

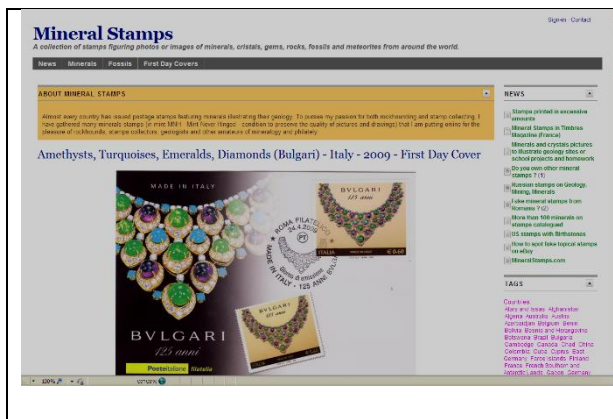

את הפינות הקודמות הקדשנו לסקירה משווה של אתרים המוקדשים לנושא איסוף מסוים. לנושאים רבים אחרים, ובהם גם נושאים פופולאריים למדי, אין מגוון אתרים היכולים לתת בסיס לפינה שלמה. הפעם בחרנו לתת טעימה של מספר אתרים כאלו, בתקווה שבעתיד נוכל להקדיש פינה שלמה לכל אחד מהנושאים הללו.

יש לציין, כי כמעט לכל תחום איסוף נושאי עיקרי ניתן למצוא מספר אתרים המתיימרים לעסוק בו. ברוב המקרים לאחר ההפניה ממנוע החיפוש או מאינדקס

האתרים אנו מוצאים אתר דל, לרוב בלתי עדכני, אשר לעיתים מכיל רק דף בודד. כיום, כאשר יצירת אתר אינה מצריכה ידע מיוחד, ניתן לראות אינפלציה של "אתרים" הנוצרים כלאחר יד, שהם אינם יותר מניסיון שטרם מומש. אנו משתדלים בפינה זו להביא רק מידע על אתרים שיש בהם עומק תוכני ו/או אתרים המתעדכנים תדירות, כך שיש בהם תועלת של יוצר מהצצה מקרית. למרות זאת, מכיוון שהאינטרנט הוא מדיה דינאמית מאד לא תמיד מה שנכתב בפינה זו נותר נכון לאורך זמן.

כיום ניכרות שתי מגמות מנוגדות בתחום האתרים הבולאים. האתרים הגדולים, שהתיימרו לתת שער כולל לעולם הבולאות האינטרנטי, דועכים ברובם. חלקם רק משמרים מידע שאיבד זה זמן רב את הרלוונטיות שלו. דוגמא בולטת היא אינדקס האתרים של **ג'ו לופט** – בעבר האינדקס המוביל לאתרים בולאים – שלא התעדכן כבר שבע שנים (!). מצד שני מערכות הבולוגים – היומנים האינטרנטיים – מתפתחות בקצב עצום. בתוך מערכות אלו ניתן למצוא פנינים חדשות, וגם אליהן נתייחס הפעם.

<http://mineralstamps.com>

אתר הכולל תמונות באיכות גבוהה מאד של בולים בנושא מינרלים, אבני חן ותכשיטים. האתר כולל מדור חדשות המתעדכן בערך פעם בחודש, ומידע על מעטפות יום ראשון. לכל פריט חדשות ניתן גם להגיב ולנהל דיון.

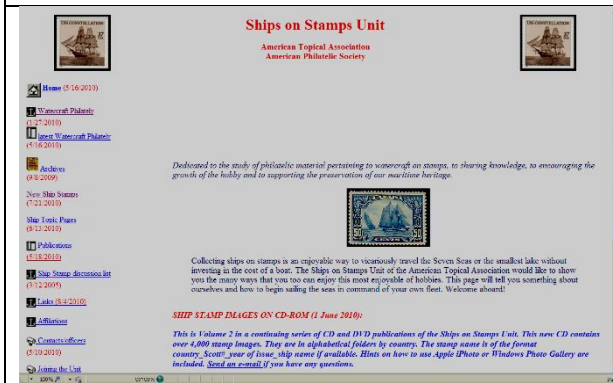
איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

<http://flagstamps.blogspot.com>

בלוג מרתק ברמה גבוהה מאד על דגלים בבולים ובחומר בולאי אחר. האספן ההודי המנהל בלוג זה מעלה חומרים מעניינים מאד על אספקטים שונים של הנושא, שהם רלוונטיים לתחומי איסוף אחרים (למשל, בעלי חיים המופיעים על דגלים).

<http://web.me.com/myronpm>

אתר בנושא ספינות בבולים המופעל על ידי ה-Study Unit של האגודה הנושאית האמריקאית. ניתן למצוא כאן מידע עשיר בנושא, למרות שאין העמקה מקבילה בכל חלקי האתר ומערך הניווט מוביל לעיתים לדפים חסרי תוכן.

<http://stampsoftramha.blogspot.com>

באתר על פירות בבולים יש הרבה תמונות יפות של בולים מרהיבים ומעוררי תיאבון (ולעיתים תמונות יפות פחות, שנגנבו מאתרים אחרים). אין הרבה מידע מעבר לכך אך כל פרסום פתוח לדין בין הגולשים, וקיימת אפילו אפשרות לצ'ט!

<http://kovasati.gportal.hu>

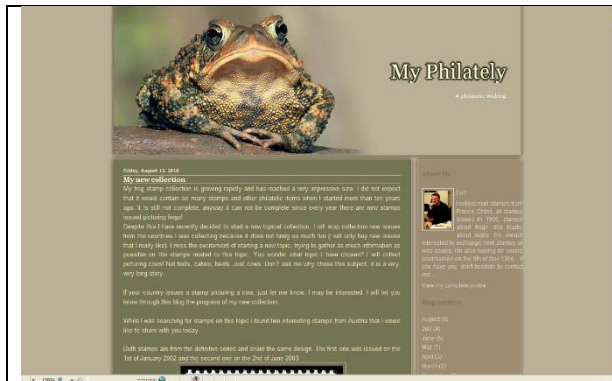
אתר מושקע על מטבעות ושטרות כסף בבולים. דף הבית הוא בהונגרית, אך ניתן לקבל גם מידע באנגלית (וכן בגרמנית וקרואטית...). הרבה תמונות יפות של בולים ומעטפות על בסיס תשתית טכנולוגית מיושנת מאד.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

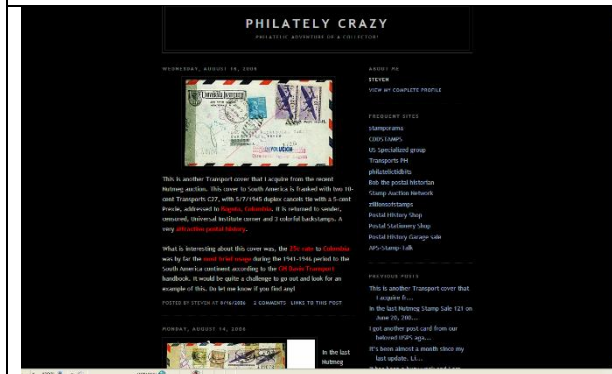
בנוסף, אני מנצל את ההזדמנות להמליץ על שני בלוגים חדשים ומעניינים:

<http://my-philately.blogspot.com>

מציאה אמיתית! בלוג חדש, יחסית, המלא בסיפורים עדכניים ומרתקים על בולאות מפה ומשם.

כאן למדתי, למשל, אודות ישות חדשה באירופה שהחלה להנפיק בולים השנה: הר אטוס, קהילת נזירים אוטונומית השייכת ליוון. אגב, עד 1911 היו בולים מיוחדים לסניף הדואר הרוסי במקום.

<http://prexie.blogspot.com>

ולסיום: לא רוצים לישון – רוצים להשתגע! בבלוג ה"שיגעון הבולאי" יש סיפורים מעניינים על הפנים המוכרות פחות של הבולאות האמריקנית על בסיס מחקרי מגוון ויש אפילו קומיקס.

חברי איל"ת עשויים לרצות להעלות את האוסף שלהם לרשת. אשמח לעזור למעוניינים בעצות טכניות ומעשיות.

תגובות ניתן לשלוח למשה אהלי בדוא"ל mosheaaaaa.oholy@gmail.com (יש להוריד את רצף אותיות ה-a אחרי המילה moshe. יש הרבה טכניות זדוניות הרצות ברשת ומחפשות כתובות דואר אלקטרוני כדי למלא אותם בזבל ואף חמור מכך – כך שלא כדאי לציין כתובת כפי שהיא באתר כלשהוא).